

OHJE RESISTENTTIEN BAKTEERIEN SEULONNASTA JA POTILAS- SIJOITTELUSTA AKUUTTISAIRAANHOIDOSSA 1.11.2017

Tilanne	Potilaan sijoittaminen	Seulottavat bakteerit
1. Potilas tulee sairaalaan suoraan ulkomaisesta sairaalasta/ laitoksesta/ lastenkodista/ pakolaisleiriltä tai on turvapaikanhakija	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n VRE:n ja ResGNS ¹ -bakteerien kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA, VRE, ResGNS
2a. Potilaat, jotka ovat edeltäneen yhden (1) vuoden aikana A) olleet ulkomailla lääkärin / hammaslääkärin hoidossa tai sairaalassa /laitoksessa, mutta eivät tule suorana sairaalasiirtona tai B) asuneet lastenkodissa ulkomailla / pakolaisleirillä / vastaanottokeskuksessa tai olleet turvapaikanhakijoina.	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n, VRE:n ja ResGNS-bakteerien kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA, VRE ja ResGNS, jos näytteitä ei ole otettu ko. hoitajakson jälkeen.
2b. Henkilö on työskennellyt tai asunut edeltäneen vuoden aikana sikatilalla .	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
2c. Osastohoitoon tuleva henkilö, jonka tiedetään olevan aktiivinen suonensisäisten huumeiden käyttäjä edeltäneen vuoden aikana.	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
3. Riskitiedoissa merkintä MRSA:n kantajuus <i>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset MRSA-näytteet ovat olleet negatiiviset.</i>	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
4. Riskitiedoissa merkintä MRSA, osittainen purku (on puhdistunut MRSA:sta)	Tavanomaiset varotoimet: 1-2-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitotaksolla.	MRSA
5. Riskitiedoissa merkintä altistunut MRSA:lle.	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
6. Riskitiedoissa merkintä MRSA:lle jatkuva altistus (altistuu MRSA:lle jatkuvasti)	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitotaksolla.	MRSA
7. Riskitiedoissa merkintä VRE:n kantajuus <i>(Koskee myös potilasta, jonka viimeiset VRE-näytteet ovat olleet negatiiviset)</i>	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
8. Riskitiedoissa merkintä VRE:lle altistunut	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes VRE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	VRE

9. Riskitiedoissa merkintä VRE:lle jatkuva altistus	Kosketusvarotoimet , 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes VRE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitojaksolla.	VRE
10. Riskitiedoissa merkintä ESBL² -bakteerin kantajuus	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
11. Riskitiedoissa merkintä Muun ESBL-bakteerin kuin E.colin kantajuus.	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
12. Riskitiedoissa merkintä MDR³ -Akinetobacter, MDR-Pseudomonas, MDR-muu kantajuus (poikkeuksellisen resistentin gramnegatiivisen sauvabakteerin kantaja)	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
13. Riskitiedoissa merkintä MDR-Akinetobakteerille, MDR-Pseudomonakselle tai muulle MDR-bakteerille altistunut	Tavanomaiset varotoimet : 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes ResGNS:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
14. Riskitiedoissa merkintä CPE⁴ -kantajuus (karbapenemaasia tuottavan enterobakteerin kantajuus) <i>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset CPE-näytteet ovat olleet negatiiviset.</i>	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
15. Riskitiedoissa merkintä CPE:lle altistunut.	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes CPE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	ResGNS

Näytteet

1. MRSA-näytteiden ottaminen: MRSA-näytteinä otetaan MRSA-seulonta **MRSA-SeVi (12584)** ja **MRSA-viljelyt (4358) infektiofokuksista** (*virtsanäyte kestokatetripotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot*). Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. MRSA-SeVi -seulontanäytteitä tilattaessa käytetään pääsääntöisesti tutkimusta 12584 MRSA-SeVi. Multilabissa ja Weblabissa kannattaa käyttää pakettitutkimuspyyntöä MRSASEVlx2 (Multilabissa <MRSASEVlx2>), joka tuottaa automaattisesti tutkimuspyynnön kahdelle peräkkäiselle päivälle. Näyte otetaan pumpulitikulla, joka on ennen näytteenottoa kostutettu steriilillä keittosuolalla (1 tikku per näytteenotto kohta, poikkeus: kainalot ja nivuset samalla tikulla). Tikku työnnetään kuljetusputkeen, joka toimitetaan välittömästi osastolle 938. Tutkimuksessa tulee aina ottaa seuraavat **neljä** näytettä: nenä, nielu, kainalo+nivuset (samalla tikulla) ja perineum. Jokaisessa putkessa on oltava potilastarra ja samalla kertaa otetuissa näytteissä sama ns. ID-numero (esim. TY12345), mutta näytteen ottokohtaa ei tarvitse merkitä putkeen. **KAIKKI SAMAN POTILAAN SAMANAIKAISESTI OTETUT NÄYTTEET ON NIPUTETTAVA YHTEEN.**

Kaikki neljä näytteenotto kohtaa sisältyvät samaan pyyntöön. Jos potilaasta otetaan näytteitä muista infektiofokuksista (ks. yllä) niistä on tehtävä erillinen pyyntö, niin monta kertaa kuin ottokohtia, tutkimusnimikkeellä 4358 MRSaVi. Säilytys: Toimitetaan välittömästi os. 938 tai säilytys +4C:ssa.

2. VRE-näytteiden ottaminen: Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. Multilabissa ja Weblabissa kannattaa käyttää pakettitutkimuspyyntöä **VREVix2** (Multilabissa <VREVix2>), joka tuottaa automaattisesti tutkimuspyynnön kahdelle peräkkäiselle päivälle. Näyte otetaan ulosteesta tai peräsuolesta steriilillä keitto-suolaan kostutetulla pumpulitikulla, joka laitetaan hiiliagarilla sisältävään kuljetusputkeen (Stuart-putki). Jos potilaasta otetaan näytteitä muista **infektiofokuksista** (*virtsanäyte kestokatetripotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot*) niistä on tehtävä erillinen pyyntö, niin monta kertaa kuin ottokohtia, tutkimusnimikkeenä VREVi (1788).

3. ResGNS (resistentit gramnegatiiviset sauvabakteerit = ESBL, MDR-pseudomonas, CPE ym.) – näytteiden ottaminen: ResGNS-näytteinä otetaan **ResGNS-seulonta (pyyntöpaketti ResGNSVix2)** sekä näytteet mahdollisista **infektiofokuksista (ResGNSVi, 11815)**. Näytteet otetaan **kahtena peräkäisenä päivänä**. Näyte otetaan steriilillä keitto-suolaan kostutetulla pumpulitikulla peräsuolesta tai ulosteesta (tikku kastetaan ulosteeseen). Tikku laitetaan hiiliagara sisältävään kuljetusputkeen (Stuart-putki). Virtsanäyte kestokateripotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot. Näytteen ottokohta on ilmoitettava pyynnössä ja tutkimus on tilattava niin monta kertaa kuin ottokohtia on. **Lisätieto kohtaan merkitään etsittävä bakteeri** tai seulonta, ellei etsittävä bakteeri ole tiedossa. Jokaiseen näyteputkeen laitetaan potilastiedot ja tutkimustiedot sisältävä tarra sekä näytteenottokohdan sisältävä tarra.

Selitykset

- 1) MRSA = metisilliinille resistentti S.aureus, VRE = vankomysiinille resistentti enterokokki, ResGNS = resistentti gram-negatiivinen sauvabakteeri
 - 2) ESBL = extended-spectrum β -laktamaasin omaava enterobakteeri
 - 3) MDR = monelle lääkkeelle vastustuskykyinen
 - 4) CPE = karbapenemaasia tuottava enterobakteeri
-